

Sprawozdanie z JOB SHADOWING

W dniach 15-21.09.2022 przebywałam w Budapeszcie na JOB SHADOWING, gdzie obserwowałam pracę nauczycieli w Közép-magyarországi ASzC Varga Marton Kertészeti és Foldmeresi Technikum és Kollegium in Budapest (czyli mniej więcej odpowiedniku naszego technikum o profilu architektura krajobrazu i geodezja). Szkoła ta (KMASZC) posiada kompleks budynków (łącznie z bursą) i duży teren otaczający z różnymi rodzajami ogrodów pokazowych i eksperymentalnych, szklarniami, miejscami do ćwiczeń budowlanych i pracownią stolarską. Ze względu na dobre warunki pogodowe, większość zajęć w których uczestniczyłam, odbywała się na dworze.

Jedne z zajęć, w których brałam udział, dotyczyły nauki na temat roślin na kwietniki sezonowe. Nauczycielka pokazywała uczniom różne gatunki roślin (rosnące w różnych miejscach na terenie szkolnym!) – opowiadała o ich budowie, praktycznym zastosowaniu, podawała ich nazwy węgierskie i łacińskie. Lekcja była prowadzona w szklarni, uczniowie mogli oglądać żywe rośliny rozłożone na stołach, dokładnie im się przyglądać robią przy okazji szkice i opisy na własne potrzeby. W tym miejscu nadmienię, że w tutejsi uczniowie nie muszą prowadzić oddzielnych zeszytów do każdego przedmiotu zawodowego. Prowadzą natomiast coś w rodzaju notatnika-szkicownika, który jest oceniany pod koniec każdego roku szkolnego.

Lekcje na temat budowy małej architektury ogrodowej, a konkretnie ozdobnych murków, były prowadzone w miejscu zadaszonym, z nawierzchnią ziemną imitującą warunki ogrodowe. Na początku nauczyciel przeprowadził część teoretyczną zajęć, podczas której wyjaśnił uczniom jak, krok po kroku, wybudować taki murek. Robił przy tym poglądowe rysunki na tablicy. Następnie uczniowie pracowali w dwójkach i wykonując to zadanie samodzielnie (choć oczywiście nauczyciel kontrolował wykonywanie zadania, cały czas służąc pomocą). Pod koniec przeprowadzone zostały pomiary wybudowanych elementów, zgodnie ze standardami EuroSkills, w specjalnych formularzach, przygotowanych na wzór tych konkursowych. Dzięki temu zajęcia nabierały profesjonalnego charakteru (tym bardziej, że część uczniów trenuje przygotowanie do udziału w EuroSkills, który cieszy się tutaj poważaniem i estymą). Uczniowie brali aktywny udział w tych pomiarach (wykonywanych profesjonalnym sprzętem elektronicznym: cyfrowym niwelatorem i poziomiami) i od razu uzyskiwali jasną informację, co zrobili dobrze, a co poszło im źle.

Inne praktyczne zajęcia, które obserwowałam polegały na reusingu czyli zdejmowanie starej nawierzchni (płyt chodnikowych w ogrodzie ziołowym) i wykorzystaniu ich do budowy nowej – a konkretnie miejsca na pojemniki z odpadami segregowanymi. Uczniowie pracowali fizycznie, nie unikali pracy, nie wymigiwali się od niej, traktowali to jako oczywisty i niezbędny element nauki (!).

Brałam też udział w wydarzeniach związanych z obchodami przypadających akurat na weekend 17-18.09.2022 Europejskich Dni Dziedzictwa. Na terenie szkoły znajduje się piękny ogród japoński założony w 1928 r. (jest to jedna z atrakcji Budapesztu, ściągająca tu wielu turystów!). Kilku z nauczycieli, właśnie ze względu na ten ogród, jest zaangażowanych w działanie stowarzyszeń

miłośników kultury japońskiej, gdzie poznają kulturę, sztukę oraz zwyczaje japońskie.

Podczas weekendu zorganizowali pokazy otwarte dla publiczności – mogłam więc oglądać ceremonię parzenia herbaty oraz pokaz ikebany, które były wykonywane zgodnie z wielkowiekowymi tradycjami japońskimi.

Podczas JOB SHADOWING w Budapeszcie zobaczyłam też nowe trendy, nowe rozwiązania w architekturze krajobrazu, a konkretnie w zieleni miejskiej: ogród na dachu dopiero co wybudowanego Muzeum Etnograficznego, zielone otoczenie Domu Muzyki i zmodernizowaną część parku Varosliget. Obejrzałam też niezwykle ciekawą wystawę ART DECO BUDAPEST w Galerii Narodowej. Dowiedziałam się z niej sporo na temat stylu art deco i jego wpływie na architekturę nie tylko budynków i wnętrz, ale też krajobrazu i ogrodów początku XX wieku.

Czego się nauczyłam dzięki temu wyjazdowi?

Na pewno udoskonaliłam swoje umiejętności wnikliwej obserwacji, planowania i koordynacji zadań – każdy dzień był wypełniony różnymi aktywnościami (także inicjowanymi przeze mnie) i aby wszystko udało się zrealizować, trzeba się było czasami nieźle nagłowić.

Odświeżyłam i udoskonaliłam moją znajomość języka angielskiego, ponieważ byłam zmuszona na co dzień komunikować się w tym języku z Węgry (węgierski jest naprawdę bardzo trudny i w niczym nie przypomina ani języków słowiańskich, ani tych wywodzących się z łaciny!), czytać i pisać dokumenty oraz rozmaite publikacje.

Mam też sporo obserwacji, które chciałbym zastosować teraz podczas moich własnych lekcji z uczniami:

1. Zdecydowanie więcej zajęć praktycznych (w Polsce mamy w programie nauczania wciąż zbyt dużo zajęć teoretycznych!)
2. Praca metodą projektu. Każdy nauczyciel architektury krajobrazu w KMASZC ma swoje własne zadanie np. modernizację ogrodu ziołowego, budowę nowej nawierzchni na pojemniki z odpadami segregowanymi, które wykonuje z uczniami. Projekt trwa dłuższy czas, nie jest to działanie jednorazowe. Praca musi być więc dobrze przemyślana, zorganizowana i rozłożona na etapy. Efekt jest za to bardzo konkretny i trwały.
3. Użycie norm z zawodów EuroSkill, aby podnieść zaangażowanie uczniów w wykonywaną pracę.
4. Bardzo jasne metody oceniania, z użyciem formularzy z punktacją poszczególnych zadań. Ten węgierski – używany był do oceny obiektów budowanych przez uczniów. Nasz może być zbudowany na jego wzór, odnoszący się do szkolnych działań, chociażby takich jak prace w ogrodzie typu sadzenie roślin, czy rekultywacja rabaty (umiejętność pracy w grupie, zaangażowanie w pracę, tempo pracy, wykonanie zadania w całości, wizualny efekt końcowy itp.).
5. Zaangażowanie uczniów w ocenę wykonanych prac, żeby dokładnie widzieli i rozumieli, skąd taka, a nie inna ocena się wzięła.

6. Zbieranie formularzy z ocenami prac przez dłuższy czas (czyli coś w rodzaju kartoteki uczniów :) po to, aby widzieć rozwój ucznia (lub brak tego rozwoju). Dzięki temu można dobierać zadania skoncentrowane na wyćwiczeniu tych umiejętności, które akurat danej osobie są potrzebne, aby wzmocnić jej słabe strony. Elastyczne podejście do proponowanych ćwiczeń – mogą być różne dla różnych grup uczniów albo konkretnych osób.
7. Reusing czyli dawanie nowego życia starym przedmiotom i materiałom. Używanie różnych materiałów do budowy, nie tylko nowych, dzięki temu nic się nie marnuje. Tu pomoc wszystkich uczniów i pracowników szkoły będzie nieodzowna :)
8. Częstsze i na większą skalę użycie żywych eksponatów, podczas lekcji o roślinach. Uczniowie powinni zobaczyć każdą z roślin nie tylko na ilustracji w książce, czy zdjęciu w internecie, ale też na żywo, czyli na przykład podczas lekcji w terenie: w parku, na działkach. Przeszkodą mogą tu być nieprzewidywalne warunki pogodowe i długi okres bezlistny (jesień-zima-przedwiośnie) w naszym klimacie.

Jestem zadowolona z udziału w JOB SHADOWING, ponieważ obserwacja pracy węgierskich nauczycieli, dała mi wiele ciekawych pomysłów do własnej pracy w naszej szkole, ale także potwierdziła niektóre z moich przemyśleń i podjętych już przeze mnie działań, takich chociażby, jak niezbędny i jak największy kontakt z rzeczywistością, nie książkową, pracą architekta krajobrazu.

Małgorzata Dyrka

wrzesień-październik 2022